

ТЕЗИ ТВОРЧОЇ РОБОТИ

ІНТЕГРАЦІЯ vs АСИМІЛЯЦІЯ: ВІРМЕНСЬКИЙ СЛІД У МОЄМУ МІСТІ

Автор: Гуцман Вероніка, 10 клас, Науковий ліцей Хортицької національної академії
(telegram:@kanilhxiј, instagram: kanilhxiј)

Науковий керівник: Туманян Т.С., заступник директора з навчальної роботи,
Науковий ліцей Хортицької національної академії.

Актуальність теми зумовлена тим, що в сучасних умовах глобалізації та активних міграційних процесів міжкультурна взаємодія набуває особливого значення. Дослідження взаємного впливу культур різних національностей сприяє кращому розумінню процесів збереження національної ідентичності та формування толерантного суспільства. Особливо актуальним є необхідністю вивчення взаємодії вірменської та місцевої культури в Запорізькій області як прикладу гармонійного співіснування різних етносів.

Метою дослідження є аналіз особливостей взаємного впливу вірменської та місцевої культури в Запорізькій області

Завдання дослідження: 1. Дослідити історію появи вірменської громади в Запорізькій області.
2. Визначити основні елементи вірменської культури, що збереглися в регіоні (мова, традиції, кухня, релігія).
3. Проаналізувати вплив вірменської культури на українську культуру. 4. Визначити роль культурного обміну у формуванні сучасного соціокультурного середовища області.

Об'єктом дослідження є культурні процеси в Запорізькій області.

Предметом дослідження є взаємний вплив вірменської та місцевої культури.

Методи дослідження: історичний, порівняльний, соціокультурний аналіз, опитування.

Теоретична частина: Історія вірмен на українських землях налічує багато століть і є важливою складовою культурного розвитку країни. Вірменські громади виникали в різних регіонах України, залишаючи помітний слід у архітектурі, торгівлі, ремеслах та духовному житті. У процесі тривалого співіснування з українським населенням сформувалася унікальна модель міжкультурної взаємодії, в якій поєднуються елементи збереження традицій та адаптації до нових умов. Це дозволяє розглядати вірменську громаду як приклад успішного балансу між інтеграцією та асиміляцією.

Практична частина: У межах дослідження було проведено інтерв'ю з представниками вірменської діаспори, зокрема художницею Маріанна Смбадян та настоятель вірменської церкви Юсіком Нуріджаняном. У ході спілкування було з'ясовано основні причини їхнього переїзду до України, труднощі, з якими вони стикалися під час адаптації, а також способи їх подолання. Окрема увага приділялася їхньому ставленню до національних стереотипів і особливостям професійної реалізації в новому середовищі. Контакт із представниками вірменської діаспори було налагоджено через участь у проекті «Ми є Українство», що дозволило вийти на актуальних представників вірменської діаспори. Дослідження показало, що представники громади прагнуть

зберігати власну культуру, водночас активно інтегруючись у місцеве суспільство, що свідчить про переважання інтеграційних процесів над асиміляційними.

Висновок: У ході дослідження встановлено, що формування вірменської громади в регіоні зумовлене тривалими історичними міграційними процесами. Визначено, що вірмени в Україні зберігають ключові елементи своєї культури, зокрема мову, традиції, релігію та кухню. Проаналізовано, що серед представників діаспори переважають процеси інтеграції, тоді як асиміляція має частковий характер. З'ясовано, що культурна взаємодія сприяє збереженню національної ідентичності та взаємному збагаченню культур. Практична значущість роботи полягає у можливості використання результатів для розвитку міжкультурної комунікації та освітніх проєктів. Отримані дані можуть бути застосовані в подальших дослідженнях і для формування толерантного суспільства.

Особистий внесок: У межах дослідження було самостійно опрацьовано історію формування вірменської громади в Запорізькій області. Проведено особисті зустрічі та інтерв'ю у очному форматі з представниками вірменської діаспори, що дозволило зібрати первинний матеріал для аналізу. Отримані результати були систематизовані та використані для формування висновків дослідження.

Список використаних джерел:

1. Вірмени на українських землях: тисячолітня історія спільного проживання. Частина I. *Ukraine History*. URL: <https://ukraine-history.com/virmeny-na-ukrayinskyh-zemlyah-tysyacholitnya-istoriya-spihnogo-prozhyvannya-chastyna-i/> (дата звернення: 23.03.2026).
2. Майборода К. Пам'ятаючи своє коріння: як вірмени Запоріжжя та Луцька будують життя в Україні. *Головні Новини Луцька – Rayon.in.ua*. URL: <https://lutsk.rayon.in.ua/topics/458904-pamyatayuchi-svoe-korinnya-yak-virmeni-zaporizhzhya-ta-lutska-buduyut-zhittya-v-ukraini> (дата звернення: 25.03.2026).
3. **Бібліографічне посилання:** *Дашкевич Я.Р. ВІРМЕНСЬКІ КОЛОНІЇ В УКРАЇНІ 16-18 СТ. [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 1: А-В / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - К.: В-во "Наукова думка", 2003. - 688 с.: іл..* URL: http://www.history.org.ua/?termin=Virmenski_kolonii (дата звернення: 04.04.2026)
4. *У Запоріжжі намалюють історії переселення національних спільнот - як поділитись особистою розповіддю* URL: <https://zprz.city/news/view/u-zaporizhzhhi-namalyuyut-istorii-pereselennya-natsionalnih-spilnot-yak-podilitis-osobistoyu-rozpoviddu> (дата звернення: 21.03.2026).